

flickas aria. Hennerberg hade den stolta glädjen se, hur hans bemödanden att av det obeaktade biblioteket skapa ett musikaliskt centralbibliotek av betydande mått kröntes med all framgång. Allt, som dit skaffats, tack vare hans väderkorn, hans förmåga att trolia fram mecenater och hans energiska vädjanden till statsmakterna, allt det skall — så som det nu är inrymt i förhållandevis ståtliga lokaler — vittna högt och förblivande om, vad Hennerberg betytt för den institution vars chef han var under ett kvartss sekel.

Biblioteket var Hennerbergs största intresse. Men han har också hunnit med att som forskare betyda mycket. Hans arbete inom orgelvetenskap betecknar en ny ära inom svensk litteratur i ämnet och ett flertal artiklar i in- och utländska tidskrifter i skilda musikhistoriska ämnen visa vaken iakttagelse, idériakedom och lärdom.

Vid sidan av sin bibliotekariebefattning meddelade Hennerberg undervisning vid K. Musikkonservatorium och var under en lång följd av år organist i K. Hovförsamlingen.

*

Och nu har hans hjärta helt oförmodat stannat. Hans arbetsdag blev icke till åren så lång. Men ser man till, med vilken seg energi han arbetat sig fram på sin bana, hur mycket han måst kämpa med bräcklig hälsa, då ter sig hans gärning än större, och hans levnadstid sällsport väl utnyttjad. Det är stor saknad bland Carl Fredrik Hennerbergs otaliga vänner. Att de blevo så många kommer sig därav, att Hennerberg av natur och obetvinglig lust förrättade sin tjänst så, att alla hans klienter blevo hans uppriktiga och trofasta vänner. *Birger Anrep-Nordén.*

Bachkantater på svenska.

Vid det senaste kyrkomötet gjordes bl. a. det uttalandet, att sedan Luthers tid ha kyrkomusikaliska strävanden icke utmärkt sig av en sådan livaktighet som i våra dagar.

Detta uttalande gäller olika former av kyrkomusikalisk verksamhet och icke minst kyrkosångsrörelsen. Den har ju på senare år tagit en utveckling, som man tidigare knappast vågat drömma om. Däröfver bära bl. a. de stora kyrkosångsfesterna tydliga vittnesbörd.

Icke utan skäl kan man sätta denna utveckling i samband med utgivandet av de stora hymnsamlingarna Hymnarium för Svenska kyrkan och Musica Sacra. Genom dessa erhöles kyrkokörerna ett arbetsmaterial, som i hög grad måste verka stimulerande på deras arbete.

Eggande och intressebefordrande ha också de stora kyrkosångsfesterna varit. En ledande princip vid uppgörandet av program för en sådan större kyrkosångsfest har varit, att till gemensamt utförande upptaga körverk, i vilka så många som möjligt av de smärre körerna kunna medverka, och vilka de sedan var och en i sin stad kunna bringa till värdigt

utförande. Man må gärna sträva efter att vid kyrkosångshögtider uppföra större vokala verk, men man skall dock aldrig kunna undvara de mindre körverken. De utgöra nämligen en betingelse för småkörernas deltagande.

En mellanställning intaga härvidlag de kyrkliga kantaterna av ex. Johann Sebastian Bach och Dietrich Buxtehude. De kunna visserligen räknas till större körverk, men äro lätt tillgängliga även för mindre körer, då de kräva relativt ringa besättning såväl beträffande kör som orkester. Bach själv hade ju vid utförandet av sina kantater en mycket blygsam kör till sitt förfogande och en orkester, där tillgången till instrumentaler ofta nog fick bestämma orkesterbesättningen i partituret. Detta förklarar också de stora olikheterna beträffande orkestrernas omfattning i olika kantater.

Här öppnar sig utan tvivel ett utomordentligt rikt och värdefullt verksamhetsfält för våra körer och just för de mindre. För våra högmässor torde kantaterna lämpa sig mindre än för musikgudstjänster och kyrkosångsfester. (I Leipzig givas dock alltjämt Bachkantater i samband med högmässan, antingen efter trosbekännelsen, som på Bachs tid, antingen före eller efter gudstjänsten). De svårigheter som de solistiska delarna av kantaterna erbjuda torde lätt lösas därigenom att ett par tre korister tillsammans åläggas uppgiften. Och i felande orkesterstämmor får orgeln supplera.

Men huru kunna sammanställa en Bachkantat med en större kyrkosångsfest? Är det inte stilfrämmande att utföra en kantat avsedd för en liten besättning med ett kyrkosångsmötes jättekör? Och erhålles icke felaktiga proportioner mellan kör och orkester? Utan tvivel. Det bästa bleve naturligtvis om de kantater, som skulle komma till utförande delades upp på grupper av de i festen deltagande körerne. Kyrkosångsfesten skulle få ett utomordentligt värdefullt inesteg. Deltagande körer eller körgrupper skulle få lyssna och lära av varandra, och skulle sedan var och en på sin ort kunna skänka glädje både åt sig själva och sin församling genom utförande av den kantat de varit med om att uppföra på kyrkosångsfesten. Att allt detta skulle verka stimulerande på intresset, säger sig självt.

Dessa reflektioner föranledas av A.-B. Nordiska Musikförlagets utgivande av fyra Bachkantater med svensk text. Det är egentligen endast körpartitur, som utgivits, men förlaget lämnar samtidigt den upplysningen, att det tillhandahåller fullständiga klaverutdrag med inskriven svensk text även till solonumren. De utkomna partituren betinga synnerligen låga priser: kantaten n:r 28 Gott lob, nun geht das Jahr zu Gude (50 öre); n:o 79 Herren Gud är sol och sköld (40 öre); n:o 80 Vår Gud är oss en väldig borg (80 öre) samt n:o 106 Actus traficus: Se Guds tid är för oss den bästa tid (50 öre). Redigerandet av dessa svenska upplagor har verkställts av musikediktör David Ahlén. Utgivandet av kantaterna n:o 28, 79 och 80 torde kunna sättas i samband med de förslag till Högtidsgudstjänst vid Gustaf Adolfsfirandet, som hr Ahlén på uppdrag av Sveriges Allmänna Organist och Kantorsförenings arbetsutskott utarbetat. (Föreningens årsskrift 1932, sid. 11.)

Såväl hr Ahlén som Nordiska Musikförlaget förtjäna den största tacksamhet och det bästa erkännande för att de öppnat dörren för de svenska kyrkokörerna till Bachkantaternas underbara tonvärld. Med tacksam förväntan bida vi fortsättningen. *Justus Silbermann.*

Meddelanden.

Val. Till innehavare av förenade tjänster ha utsetts: I Rödön, Jmt., F. Selander, Orsa; i Askersund M. Björk, Vanneboda; i Skogs-Tibble, Upps., S. Eklund, Tinneskoga; i Sibbarp, Hall., Walter Sjöwald, Engeltofta säteri; I Gräsgård, Klm., Janne Bernlind, Skogs-Tibble; i Lenhovda, Krb., I Douglas Landkvist, Hånger; i Bogsta, Sdm., Henry Sohlberg, Gräsö; i Sidensjö, Vnrl., Torsten Johansson, Sollefteå.

I orgelklassen i Musikkonservatoriet i Stockholm hava i höst följande elever antagits: Olof Andersson, Nils Castegren och Ebbe König.

Kyrkomusikfest på Åland 1933. Finlands svenska Kantor-Organist-förenings årsmöte, som hölls i Mariehamn den 14 juni, beslöt föranstalta om en kyrkomusikfest på Åland sommaren 1933. Programmet kommer omedelbart att uppgöras och man

hoppas på deltagande av såväl åländska kyrkokörer som av körer från fastlandet.

Nästa Schütz-fest, som anordnas av det nya Schützsällskapet, skall äga rum den 7—9 januari 1933 i Wuppertal-Barmen under ledning av Gottfried Grote.

I Lübeck har grundats ett Dietrich-Buxtehude-sällskap, vilket är avsett att bli tysk-nordiskt. Det eftersträvas att bli en sammanfattning av alla krafter, som sysselsätta sig med den protestantiska barockmusiken under 1600-talets senare del. Sällskapets huvuduppgift skall vara utforskande av Buxtehudes liv och verksamhet, befordrande av Buxtehude-upplagor, i synnerhet för praktiskt bruk, föranstaltande av Buxtehude-fester, som samtidigt vilja befordra de kulturella förbindelserna med de nordiska folken. Sällskapet har säte i Lübeck, adress: Schüsselbuden 2.

Kyrkokalender

November månad.

För veckans morgonböner.

Tisd. 1 november. ALLHELGONADAG.

Sv. psb. 486: 1, 2; 486: 3. Psalt. 34: 2—9. Joh. 6: 1—27.

Onsd. 2. Sv. psb. 193: 6; 370: 4. Psalt. 25: 4—14. Joh. 6: 28—51.

Torsd. 3. Sv. psb. 257: 10; 257: 11. Psalt. 23. Joh. 6: 52—71.

Fred. 4. Sv. psb. 469: 1; 469: 6, 7. Psalt. 55: 2—9, 23. Joh. 7: 1—39.

Lörd. 5. Sv. psb. 265: 1, 2; 265: 3. Psalt. 16: 1—7. Joh. 7: 40—8: 29.

ALLHELGONADAGEN.

6 November.

Ottesång: Predikotext: Psalt. 124: 1—8. Psalmer: 227: 1—4. 226: 3—7.

Högmässa: Predikotext: Jes. 45: 1—8.

Psalmer: 484: 1; 486: 1—7. 134: 3.

536: 1—2. (668: 6, 7. 487.) 294: 6, 7.

Hymn: John Morén: Vilken stor och

härlig skara (D). Postludium: J. N.

David: Jerusalem du hochgebaute Stadt

(Ed. Breitkopf nr 5571) eller Bach:

Preludium i C-dur (Ed. Peters III.).

Aftonsång: Predikotext: 2 Krön. 35: 22

b—25. Psalmer: 378: 1—3. 525: 1—5.

643: 6—8. Postludium: Brahms:

Schmücke dich, o liebe Seele. (Ed. Sim-

rock nr 700 b.)

Vit skrud.

För veckans morgonböner.

Månd. 7. Sv. psb. 500: 4, 500: 5—6. Psalt.

108: 2—7. Joh. 8: 30—59.